

12:58

НС-13-31/23.02.23

Чрез

Централната изборителна комисия
пл. Княз Александър I-ви №1
1169 София
cik@cik.bg

До
Административен съд София град

Жалба

от С. Б М

срещу

Решение №1690-НС от 20.02.2023г. на **Централната изборителна комисия** относно утвърждаване на образци на изборни книжа за произвеждане на изборите за Народно събрание на 2 април 2023г.

ЦИК, пл. Княз Александър I-ви №1, 1169 София

Уважаеми съдии,

Обжалвам в срок Решение №1690-НС от 20.02.2023г. на Централната изборителна комисия относно утвърждаване на образци на изборни книжа за произвеждане на изборите за Народно събрание на 2 април 2023г. в частта Приложение №81-НС и Приложение №82-НС, които представляват образен на протокол на секционна изборителна комисия в страната, респ. извън страната.

Правен интерес

Аз съм български гражданин с изборителни права.
Същевременно съм представил на Българско сдружение за честни избори и граждански права - гр. Пловдив в Обществения съвет към Централната изборителна комисия.

Протоколът на секционната изборителна комисия отразява вота на българските изборители гласували в съответната изборна секция.

Гласуването на избори в България е задължително по силата на Изборния кодекс - чл. 3 ал. 1.

Като избирател, аз съм засегнат от това дали протоколът, който СИК ще попълва, създава условията за пълно, точно, прозрачно и проследимо от всички отразяване на вота на избирателите и надеждно и без грешки отчитане на изборния резултат.

Не случайно законодателят е предвидил сканирането на протоколите и публикуването им на страницата на ЦИК в интернет.

Протоколът на СИК служи за основа за определяне на изборния резултат. Крайният изборен резултат чрез състава на избраното Народно събрание - засяга правата на всички български граждани.

От друга страна, Обществения съвет на ЦИК - в който членуват български неправителствени организации, които са участвали с наблюдатели в избори, е създаден за осигуряване на прозрачност, честност и демократичност в изборите - чл. 55 ал. 1 ИК. Образецът на протокол на СИК е фундамента на честността и прозрачността на изборите.

По същество

Двете обжалвани изборни книги предвиждат в своята част II общо (сумарно) записване на данните и резултатите от двата начина на гласуване - с хартиени бюлетини и с бюлетини от машинно гласуване - вж. т. 5, 6, 7, 8 от протоколите.

Това противоречи на текстовете на Изборния кодекс, както и на целта на закона, алтернативно на принципа за съразмерност в чл. 6 от Административно-процесуалния кодекс.

ИК беше съвсем скоро съществено променен от законодателя. Една от промените е връщането на възможността за гласуване с хартиени бюлетини в секциите над 300 избиратели, но със запазване на възможността за гласуване с машина. От мотивите на вносителите както и от стенограмите на разискванията в пленарна зала, се разбира, че целта на това е възможност избирателят по свой избор да избере технологията на гласуване. Такъв е и изричният текст на чл. 206 ИК.

В хода на този законодателен процес, довел до промяната на десетки текстове от Кодекса, законодателят ясно и категорично е запазил самостоятелният характер на отчитането на гласовете от машинното гласуване.

В тази посока категоричен е текстът на чл. 271 от ИК (впрочем редактиран от законодателя с последните промени т.е. не можем да допуснем, че законодателят го е "пропуснал" в бързината), който казва, че секционната избирателна комисия отчита резултатите от машинното гласуване като преброява бюлетините от машинното гласуване.

Ако законодателят е имал предвид друго, напр. отчитане едновременно/съвместно с хартиените бюлетини, то той е щял да го разпише изрично.

В посока на самостоятелно отчитане на резултатите от машинното гласуване е и текстът на чл. 71, с който се вмениява изрично задължение на РИК да публикува резултатите от машинното гласуване. Важно е да се посочи, че заглавието на чл. 71 е Прозрачност в работата на комисията. Т.е. целта на тази разпоредба е именно обществеността да може да види като отделен масив данни резултатите от машинното

гласуване, независимо/отделно от гласуването с хартиени бюлетини и от крайния сумарен изборен резултат.

Доколкото РИК няма друг източник на данни освен тези от протокола на СИК - единственият официален документ носещ изборните резултати, то за да може да изпълни чл. 71 в пълнота, РИК следва да разполага с данните от машинното гласуване отделно от тези с гласуване с хартиени бюлетини за всяка секция.

Изборните книжа приети от ЦИК обаче не позволяват разделно обработване в РИК на данните от машинното гласуване.

Аргументът, че данните от техническите носители ("флаш-памет") евентуално биха могли да бъдат използвани от РИК, и бъдат публикувани, не е правно релевантен. Чл. 71 говори за публикуване на резултатите от изборите вкл. от машинното гласуване.

Съгласно текстовете от ИК, изборният резултат се установява от СИК чрез преброяване на бюлетините от машинно гласуване. Информацията носена от "флаш-паметта" не служи за установяване на изборния резултат.

Вписването на данните в протокола на СИК следва текстовете на чл. 281. Важно е да се посочи езиковият нюанс, който е възприел законодателят, ако сравним текстовете на ал. 1 и ал. 2.

Докато в ал. 2 относно преференциите, законодателят предвижда изрично в протокола да се вписва общият брой преференции за всеки кандидат - общ разбирай сумарното от двата потока данни, то в ал. 1 в т. 1, 2, 3, 3а, 4 - в пет последователни предложения с пет еднакви начала "броят на...", законодателят НЕ е използвал изразът "общият брой на...", т.е. не изисква вписване само на едно число, обобщаващо данните от двата потока резултати.

Не на последно място, следва да се отбележи, че чл. 279, който описва начинът на подреждане на бюлетините преди преброяването им, в своята ал. 1 т. 4 и т.5 относно действителните бюлетини, по същество третира само хартиените бюлетини. Това е така, защото в тези текстове видът на бюлетините е изрично описан - те съдържат вотът на избирателя отбелязан с химикал, пишещ със син цвят със знак „X” или „V”.

Очевидно е, че в бюлетините от машинно гласуване, които се отпечатват от машината, избирателят не отбелязва вота си със син химикал. Той го отбелязва на тактилен екран (чл. 212), а машината отпечатва бюлетина, която възпроизвежда вота.

В тази връзка, следва да се посочи цитат от стенограмата от заседанието на Народното събрание от 23.12.2022г. където председателят на Правна комисия г-н Радомир Чолаков прави изрично изказване за да разясни какво има предвид законодателя с понятието "бюлетина за машинно гласуване".

" Под понятието „бюлетина от машинно гласуване” следва да се разбира разтискката, излизаща от машината при досегашния модел машини."

От гореизложеното се прави логичният извод, че волята на законодателят, смисълът и буквата на закона, предвиждат разделно броене, респективно разделно вписване в протокола на СИК на данните от гласуването с хартиени бюлетини и бюлетини от машинно гласуване.

В този смисъл, решението на ЦИК не съответства на целта на закона и противоречи на материално-правните разпоредби.

Алтернативно, в чл. 6 от Административно-процесуалния кодекс е разписан принципът за съразмерност, според който от две или повече законосъобразни възможности, административният орган е длъжен да избере тази възможност, която е най-благоприятна за обществото. Органът трябва да се въздържа от актове, които могат да причинят вреди явно несъизмерими с преследваната цел.

Безспорно е, че в интерес на доверието на обществото в изборния процес е възможността за повече прозрачност и проследяемост на изборните резултати. В този смисъл са и разписаните принципи в Изборния кодекс за честност и прозрачност, така че произведеният краен изборен резултат да се ползва с максимално обществено доверие и оттам формира легитимен орган.

В този смисъл и доколкото няма изричен законов текст в ИК, налагащ като единствен начин общото (сумарно) записване в протокола на данните от двата начина на гласуване - с хартиени бюлетини и с машинно гласуване, то Централната избирателна комисия е следвало да приеме образец на протокол на СИК, който да предвижда отделно записване на данните от двата потока информация.

Така, тя би създавала и по-добри условия за работа на СИК при отчитане на резултатите, съответстващ и на начина на преброяване на бюлетините - което следва да е разделно, като същевременно избягва възможни грешки.

Това е така, защото ако остане образецът на протокол в този вид, изискващ данните от двата вида бюлетини да се вписват в протокола като едно число т.е. сумирани, това означава, че СИК следва да извърши предварително сумиране извън протокола, на "хвърчаш лист", който освен всичко не е и част от изборните книжа.

СИК следва така или иначе да преброи разделно хартиените бюлетини и бюлетините от машинно гласуване, съгласно ИК.

Уважаеми съдии,

Предвид изложеното, моля да отмените Решение №1690-НС от 20.02.2023г. на Централната избирателна комисия относно утвърждаване на образци на изборни книжа за произвеждане на изборите за Народно събрание на 2 април 2023г. в частта Приложение №81-НС и Приложение №82-НС, като укажете на комисията да предвиди образец на секционен протокол, в който данните от гласуването с хартиени бюлетини и с бюлетини от машинно гласуване се вписват поотделно.

С уважение,

С М